

Introduktion: Adfærdsorienteret offentlig politik

Erik Gahner Larsen

Adfærdsorienteret offentlig politik

- Erik Gahner Larsen
- `egl@sam.sdu.dk`
- Videnskabelig assistent

Dagsorden

- Praktisk information
 - Læseplan
 - Pensum
 - Eksamen
- Introduktion til adfærdsorienteret offentlig politik
 - Adfærdsorienterede perspektiver på menneskelig adfærd
 - Implikationer for offentlig politik

Hvem er I?

- Navn
- **Studie/semester**
- Interesser

Læseplan

- ▶ Læseplanen er at finde på Blackboard
- ▶ Indeholder vigtige informationer
 - ▶ Information omkring de 15 lektioner
 - ▶ Information omkring eksamen
 - ▶ Henvisning til fagbeskrivelsen
- ▶ Vil blive opdateret i løbet af faget

Faget: Fem blokke

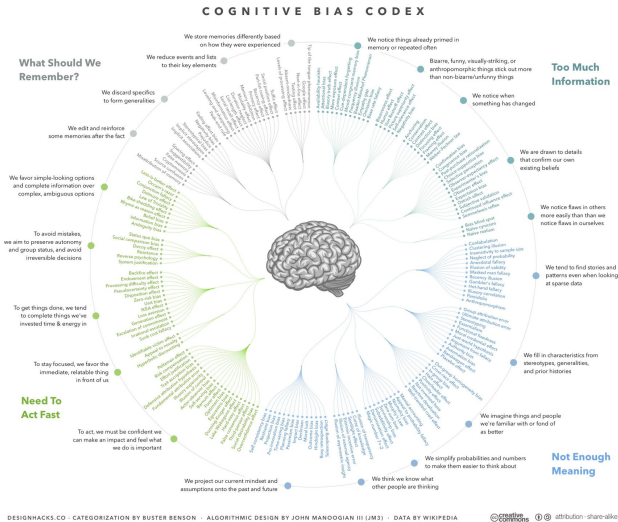
1. Introduktion
2. Heuristikker og biases
3. Motivation og værdier
4. Applikation
5. Praktiske aspekter

Undervisningsgange: Introduktion

1. **Introduktion: Adfærdsoorienteret offentlig politik**
2. Introduktion: Dual process teori
3. Introduktion: Nudging

Undervisningsgange: Heuristikker og biases

- 4. Heuristikker og biases: Introduktion
- 5. Heuristikker og biases: Evalueringer og opfattelser
- 6. Heuristikker og biases: Beslutninger og valg

Figur 2: Cognitive Bias Codex

Undervisningsgange: Motivation og værdier

- 7. Motivation og værdier: Intrinsisk og ekstrinsisk motivation
- 8. Motivation og værdier: Grupper og sociale normer
- 9. Motivation og værdier: Tidspræferencer og hyperbolsk diskontering

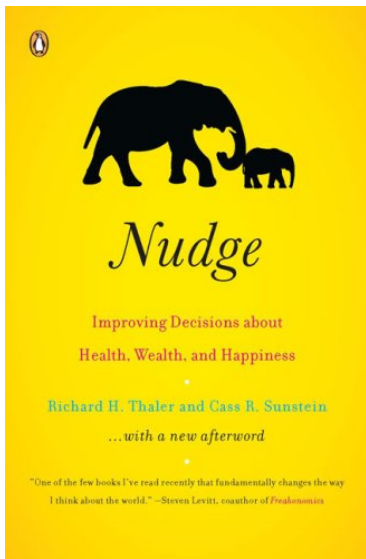
Undervisningsgange: Applikation

- 10. Applikation: Penge, opsparing og skat
- 11. Applikation: Samfund, miljø og velfærd
- 12. Applikation: Gæsteforelæsning

Undervisningsgange: Praktiske aspekter

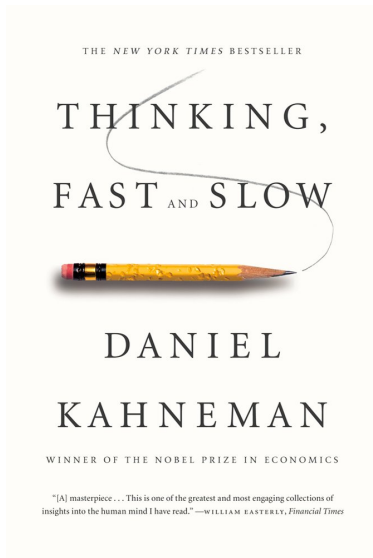
- 13. Praktiske aspekter: Metode og den politiske beslutningsproces
- 14. Praktiske aspekter: Etiske og metodiske overvejelser
- 15. Praktiske aspekter: Opsummering og eksamen

Pensum

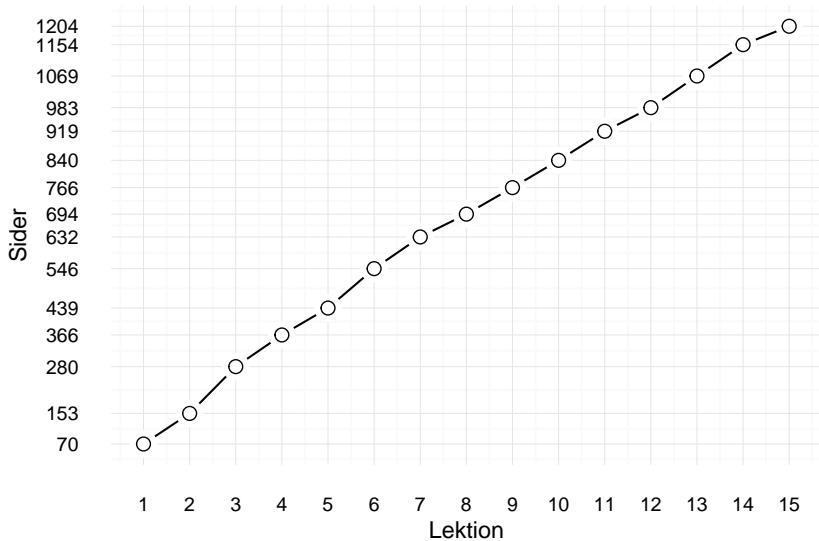
Figur 3: Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth, and Happiness

Pensum

Figur 4: Thinking, Fast and Slow

Pensum

Figur 5: Den kumulative læsemængde i faget

Slides

- Kommer på Blackboard/online
- *Efter* lektionen
- Format: .pdf (ikke .ppt eller .doc)

Eksamen

- ▶ Prøveform: 77-timers individuel, skriftlig hjemmeopgave
- ▶ Eksamensbetingelser: Ingen
- ▶ *Alle* hjælpemidler tilladt
- ▶ Eksamensopgavens formål:
 - ▶ Vise at I kan: redegøre for, anvende og diskutere teorier der gennemgås i pensum/lektionerne på en problemstilling i offentlig politik

Evaluering (udklip)

- ▶ Har du sat dig ind i fagets fagbeskrivelse?
- ▶ Har underviseren introduceret til fagets fagbeskrivelse?
- ▶ Har den valgte litteratur sikret dig en god forståelse og et fagligt udbytte af faget?
- ▶ Har de valgte arbejdsformer og læringsaktiviteter bidraget til at give dig en god forståelse og et fagligt udbytte af undervisningen?
- ▶ Er du informeret om, hvad der forventes af dig til eksamen?
- ▶ Kan du se sammenhængen mellem arbejdsformer og aktiviteter i undervisningen og den valgte eksamensform?

Pensum til i dag

- ▶ Wilson (2011): The Contribution of Behavioral Economics to Political Science (25 sider)
- ▶ Amir et al. (2005): Psychology, Behavioral Economics, and Public Policy (12 sider)
- ▶ van der Linden et al. (2015): Improving Public Engagement With Climate Change: Five “Best Practice” Insights From Psychological Science (6 sider)
- ▶ Schnellenbach og Schubert (2015): Behavioral political economy: A survey (23 sider)
- ▶ Thaler (2013): Public Policies, Made to Fit People (3 sider)
- ▶ Bæksgaard (2016): Vil Sophie Løhde kopiere Obamas puffevåben? (1 side)

Hvad går faget ud på?

employees. Within two years, the small group of scientists had become a staff of dozens—including an agricultural economist, an industrial psychologist, and “human-centered designers”—working with more than twenty federal agencies on seventy projects, from fixing gaps in veterans’ health care to relieving student debt. Usually, the initiatives had, at their core, one question: Could the growing body of knowledge about the quirks of the human brain be used to improve public policy?

Maya Shankar, a cognitive scientist, hoped that she and her colleagues could help the residents of Flint.

Illustration by R. Kikuo Johnson

Figur 6: Fra The New Yorker

Adfærdsorienteret offentlig politik

- ▶ Adfærdsorienterede perspektiver på offentlige politikker
 - ▶ Anvendelse af psykologisk og økonomisk forskning
- ▶ *Behavioral economics*
 - ▶ Adfærdsøkonomi: Anvendelsen af psykologisk forskning i udviklingen af økonomisk teori
 - ▶ Loewenstein et al. (2008): "Behavioral economics: a subdiscipline of economics that incorporates more psychologically realistic assumptions to increase the explanatory and predictive power of economic theory" (s. 649)
- ▶ Adfærdsøkonomi + offentlig politik = adfærdsorienteret offentlig politik

Adfærdsøkonomi og offentlig politik

- ▶ Hvorfor inddrage psykologisk realistiske antagelser?
 - ▶ For bedre at forstå effekterne af offentlige politikker
 - ▶ Forkerte antagelser kan få os langt, men ikke langt nok
- ▶ Vigtigt med bedre teoretiske perspektiver på, hvordan mennesker agerer i relation til offentlige politikker
- ▶ Dan Ariely (citeret i Information): »Hver gang du laver politik, har du en teori om den person, som politikken rammer. Det gælder alt fra kriminalitet til skattebetaling. Hvis du har den forkerte teori om den person, er oddsene for at du får en held med politikken meget lille. Du bliver nødt til at lave politik, der medregner menneskets natur. Derfor har adfærdsøkonomi en kæmpe rolle at spille der.«

Adfærdsorienteret offentlig politik, opsummeret

- ▶ **Behavioral public policy**

- ▶ Adfærdsøkonomi med et fokus på offentlig politik
- ▶ Adfærdsorienterede perspektiver på offentlig politik
 - ▶ Politologi, økonomi, psykologi, sociologi, jura
- ▶ Camerer (1999): "Behavioral economics can also provide a more realistic and thoughtful basis for making economic policy. Because rational people make few mistakes, policies aren't necessary to help them. Relaxing rationality assumptions therefore permits reasoned argument about how people can be helped." (s. 10577)

- ▶ Meget oppe i tiden (cf. dagens Politiken)
- ▶ Nyt tidsskrift i år

Figur 7: Behavioural Public Policy

Kært barn har mange navne

- *Behavioral economics*, adfærdsøkonomi
- *Behavioral public policy*, adfærdsorienteret offentlig politik
- Relaterede felter
 - *Behavioral political economy*
 - Fokus på politikere og andre politiske aktører
 - *Behavioral public administration*
 - Fokus på administration og forvaltning

Hvorfor fokus på adfærdsoorienteret offentlig politik?

- Efterspørgsel efter evidensbaseret offentlig politik
 - Randomiserede kontrollerede studier
- Den finansielle og økonomiske krise
 - Ressourceudnyttelse
 - Kritik af traditionel økonomisk teori
- Interesse for psykologisk forskning i andre discipliner
 - Daniel Kahneman, Nobelpris i økonomi

#1 *New York Times* Best-selling Author

MICHAEL
LEWIS

THE
UNDOING
PROJECT

A Friendship that Changed Our Minds

Figur 8: The Undoing Project

Udgangspunkt: Rationelle borgere

- ▶ Traditionel offentlig politik anvender bestemte antagelser
- ▶ Udgangspunktet for mange offentlige politikker: borgerne er rationelle
- ▶ Antagelser om rationelle borgere, især anvendt af økonomer:
 - ▶ Bayesiansk bearbejdning af information
 - ▶ Veldefinerede og stabile præferencer
 - ▶ Nyttemaksimerende
 - ▶ Drevet af egeninteresse
 - ▶ Eksponentiel diskontering af fremtidig nytte
 - ▶ Fokus på absolutte udfald, ikke ændringer
 - ▶ Information og evalueringer har instrumentel funktion

Udgangspunkt: Rationelle borgere

- ▶ Rationelle borgere har komplette præferencer
- ▶ Borgere kan - rationelt - sammenligne forskellige alternativer
 - ▶ $A > B$, $B > A$, eller $A = B$
- ▶ Hvis en borger kan vælge mellem A og B, og borgeren vælger A, så foretrækkes A frem for B
- ▶ Borgere har transitive præferencer
 - ▶ Hvis $A > B$ og $B > C$, så $A > C$

Offentlig politik med rationelle borgere

- ▶ Implikationer
 - ▶ Borgerne ved godt, hvad de vil have
 - ▶ Borgeren ved godt, hvordan de bedst får det
- ▶ Borgerne er kompetente
 - ▶ Offentlige politikker spiller en begrænset rolle
- ▶ Hvad skal regeringen stå for?
 - ▶ Omfordeling, redistribution
 - ▶ Hindre markedsfejl (negative eksternaliteter)

Udfordringen i offentlig politik

- ▶ Borgerne er ikke rationelle
 - ▶ Offentlige politikker indrettet til rationelle borgere har ikke nødvendigvis de tilsigtede effekter
 - ▶ Offentlige politikker kan indrettes bedre
- ▶ Ikke nødvendigvis et demokratisk problem, at borgerne ikke er rationelle
 - ▶ Hvis politikere, embedsmænd osv. har mere information og kigger mere fremadrettet
- ▶ Borgere har begrænsninger ift. opmærksomhed, tid, information osv.

Udfordringen i offentlig politik

- ▶ Borgerne er ikke rationelle
 - ▶ ... men økonomiske modeller holder ofte
 - ▶ ikke enten eller
- ▶ Ikke stokastisk, men systematisk
 - ▶ Begrænset rationalitet (cf. Herbert Simon), men også noget vi kan forklare systematisk
- ▶ Hvordan afviger borgerne fra det rationelle ideal?
 1. Ikke-standard præferencer
 2. Ikke-standard/ukorrekte opfattelser
 3. Ikke-standard beslutninger

Afvigelser: Ikke-standard præferencer

- Forskellige typer af præferencer
 - Tidspræferencer
 - Risikopræferencer
 - Sociale præferencer

Afviigelser: Ikke-standard/ukorrekte opfattelser

- Forskellige forhold, der påvirker opfattelser
 - Forkerte forudsigelser
 - Konvergens mellem nutidige og fremtidige præferencer
 - Overvurdering af egne evner
 - 'Gambler's fallacy'
 - Heuristikker

Afvigelser: Ikke-standard beslutninger

- ▶ Forskellige forhold, der påvirker beslutninger
 - ▶ Framing
 - ▶ Heuristikker
 - ▶ Komplekse beslutninger bliver gjort simple
 - ▶ Socialt pres
 - ▶ Følelser

Psykologi i adfærdsøkonomisk forskning

- ▶ Tre overoverdannede discipliner (og deres anvendelse)
 1. Perceptionspsykologi
 - ▶ Hvordan borgerne ser og fortolker verden
 2. Socialpsykologi
 - ▶ Hvordan adfærd og opfattelser påvirkes af den sociale kontekst
 3. Kognitionspsykologi
 - ▶ Hvordan tankeprocesser finder sted og beslutninger træffes

Implikationer for den offentlige politik

- ▶ Politikerne kan udnytte, at borgerne ikke er rationelle

1. Borgerne er ligeglade

- ▶ Ligeglade med viden om hvordan politikker fungerer - og hvilke der fungerer bedst

2. Borgerne er nærsynet

- ▶ Kigger ikke langt frem eller tilbage i tid

3. Borgerne ved ikke hvad der er relevant information

- ▶ Kan ikke altid adskille begivenheder og dermed vurdere hvad der er politikernes skyld

4. Borgerne er motiveret/*biased*

- ▶ Partipolitiske motivationer

Implikationer for den offentlige politik

- ▶ Politikerne har muligheder for at påvirke borgerne med offentlige politikker på andre måder, end traditionel økonomisk teori foreskriver
- ▶ Regler og regulering er ikke det eneste politiske værktøj, politikere og embedsmænd har til rådighed
- ▶ “There has been the assumption that central government can only change people’s behaviour through rules and regulations. Our government will be a much smarter one, shunning the bureaucratic levers of the past and finding intelligent ways to encourage support and enable people to make better choices for themselves.” (David Cameron og Nick Clegg, 2010)
- ▶ Økonomer har været førende i at rådgive politikere i forhold til offentlig politik
 - ▶ Politologer, psykologer, sociologer m.v. inddrages mere

Libertariansk paternalisme

- ▶ Borgerne træffer irrationelle valg, men vil gerne træffe bedre valg
- ▶ Offentlige politikker kan indrettes således, at de hjælper borgerne
 - ▶ *Uden* at tage frihed fra borgeren
- ▶ Normalt diskuteret i relation til nudging (men ikke det samme!)
- ▶ Hvordan? Ændre *frames*, *default options* m.v.

Eksempel: pensionspolitik

- ▶ En borger med problemer med at spare op, vil gerne hjælpes
 - ▶ Pensionspolitikker kan indrettes derefter
- ▶ Udfordring: Hvis der kommer en lønstigning, vil borgeren gerne have mere i løn eller spare mere op?
 - ▶ Hvad kan man gøre for at hjælpe borgeren?
 - ▶ Hint: Save More Tomorrow

Anvendelsen af psykologiske indsigter: klimaforandringer

- ▶ van der Linden et al (2015): Improving Public Engagement With Climate Change
- ▶ Fem simple men vigtige *guidelines* for, hvad offentlige politikker skal tage højde for
 1. Personlig erfaring slår statistik
 2. Gruppenormer har en vigtig betydning
 3. Aktuell information vejer mest (psykologisk distance)
 4. Der er forskel på tab og gevinster
 5. Der er flere måder at motivere en borger på (mere end penge)

Metodiske refleksioner

- ▶ Evidensbaseret politik
 - ▶ Eksperimentel metode som et ideal
- ▶ Mange studier, men. . .
 - ▶ Især fra USA, lader sig ikke nødvendigvis generalisere til en amerikansk kontekst
 - ▶ Varierende kvalitet

Dagens diskussion

1. Overvej hvor klassiske økonomiske antagelser giver mindst mening i offentlig politik
 - 1.1 Hvordan kan mere “realistiske” antagelser hjælpe os?
- Diskuter med din sidemand

Opsummering

- ▶ Borgerne er komplekse, offentlige politikker er komplekse og den politiske beslutningsproces er kompleks
- ▶ Ikke simple svar, ej heller simple antagelser
- ▶ Borgerne er ikke (altid) rationelle
 - ▶ Implikationer for den offentlige politik
- ▶ Hovedfokus i adfærdsorienteret offentlig politik
 - ▶ Adfærdsorienterede perspektiver på offentlige politikker
 - ▶ *(Behavioral) economics, public policy, political economy, administration*

Næste gang

- ▶ Introduktion: Dual process teori
- ▶ Onsdag den 15. februar
- ▶ Pensum
 - ▶ Kahneman (2011): The Characters of the Story, kapitel 1 (11 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): Attention and Effort, kapitel 2 (8 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): The Lazy Controller, kapitel 3 (10 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): The Associative Machine, kapitel 4 (9 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): Cognitive Ease, kapitel 5 (11 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): Norms, Surprises, and Causes, kapitel 6 (8 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): A Machine for Jumping to Conclusions, kapitel 7 (10 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): How Judgments Happen, kapitel 8 (8 sider)
 - ▶ Kahneman (2011): Answering an Easier Question, kapitel 9 (8 sider)